

ОЦЕНКА НА РАЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРАКТИКАТА ПОД СУПЕРВИЗИЯ

За оценката на резултатите от практиката под супервизия, която супервайзърът трябва да направи накрая на процеса на супервизия, EuroPsy-регламентацията разполага с дефинирана комплексна система от компетенции, осигуряващи ефективна независима практика на психолога. Препоръчва се тези индикатори да се превърнат в своеобразен тест за оценка на постигнатото равнище както по време на едногодишната практика, така и за окончателната преценка компетентността на психолога.

Прави се разграничение между две основни области на компетенции, обозначени като:

Основни компетенции

Има 20 основни компетенции, които всеки психолог трябва да може да демонстрира; те могат да бъдат групирани в шест функционални категории, които се отнасят до професионални дейности. Тези функционални области са обозначени като:

- А. Спецификация на целта;
- Б. Преценка (диагностика);
- В. Развитие;
- Г. Интервенция;
- Д. Оценка;
- Е. Комуникация.

Компетенциите са описани по-долу.

Основни компетенции на психолозите

Основни компетенции	Описание
<i>А. Спецификация на целта</i>	Взаимодействие с клиента с цел дефиниране на целите на интервенцията или услугата, която ще бъде предоставена
1. Анализ на нуждите	Събиране на информация за нуждите на клиента чрез подходящи методи, изясняване и анализиране на нуждите до точка, в която могат да бъдат предприети значими по-нататъшни действия.
2. Поставяне на цели	Предлагане и договаряне на цели с клиента, установяване на приемливи и осъществими цели и уточняване на критерии за оценка на изпълнението на целите в по-късен момент.
<i>Б. Преценка</i>	Установяване на съответните характеристики на индивиди, групи, организации и ситуации чрез подходящи методи
3. Преценка на индивида	Извършване на преценка чрез интервюиране, тестване и наблюдение на лица в подходяща за търсената услуга среда.
4. Преценка групата	Извършване на преценка чрез интервюиране, тестване и наблюдение на групи в подходяща за търсената услуга среда.
5. Преценка на организацията	Извършване на оценка чрез интервюта, анкети и други методи и техники, които са подходящи за изучаване на организации в подходяща за търсената услуга среда.
6. Преценка на ситуацията	Извършване на оценка чрез интервюта, анкети и други методи и техники, които са подходящи за изучаване на ситуации в подходяща за търсената услуга среда.
<i>В. Развитие</i>	Разработване на интервенции, услуги или продукти на базата на психологическа теория и методи за използване от клиенти или психолози.
7. Дефиниране на услуга или продукт & анализ на изискванията	Определяне на целта на услугата или продукта, идентифициране на съответните заинтересовани страни, анализиране на изискванията и ограниченията и изготвяне на спецификации за продукта или услугата, като се вземе предвид обстановката, в която услугата или

	продуктът трябва да се използва.
8. Дизайн на услуга или продукт	Проектиране или адаптиране на услуги или продукти в съответствие с изискванията и ограниченията, като се вземе предвид обстановката, в която услугата или продуктът ще бъде използван.
9. Тестване на услуга или продукт	Тестване на услугата или продукта и оценка на неговата осъществимост, надеждност, валидност и други характеристики, като се вземе предвид обстановката, в която услугата или продуктът ще се използва.
10. Оценка на услуга или продукт	Оценяване на услугата или продукта по отношение на полезността, удовлетвореността на клиентите, удобството за ползване, разходите и други аспекти, които са от значение в обстановката, в която услугата или продуктът ще се използва.
Г. Интервенция	Идентифициране, подготовка и провеждане на интервенции, които са подходящи за постигане на поставените цели, като се използват резултатите от дейностите по оценка и развитие.
11. Планиране на интервенцията	Разработване на план за интервенция, който е подходящ за постигане на поставените цели в среда, подходяща за търсената услуга.
12. Директна лично ориентирана интервенция	Прилагане на интервенционни методи, които пряко засягат едно или повече лица в съответствие с плана за интервенция, в обстановка, подходяща за търсената услуга.
13. Директна ситуационно ориентирана интервенция	Прилагане на интервенционни методи, които пряко засягат избрани аспекти на ситуацията в съответствие с плана за интервенция, в обстановка, подходяща за търсената услуга.
14. Непряка интервенция	Прилагане на методи за интервенция, които позволяват на отделни лица, групи или организации да се учат и да вземат решения в свой собствен интерес, в среда, подходяща за търсената услуга.
15. Внедряване на услуга или продукт	Внасяне на услуги или продукти и насърчаване на правилното им използване от клиенти или други психолози.
Д. Оценка	Установяване на адекватността на интервенциите по отношение на спазването на плана за интервенция и постигането на поставените цели.
16. Планиране на оценяването	Изготвяне на план за оценка на интервенция, включително критерии, извлечени от плана за интервенция и поставените цели, в обстановка, подходяща за търсената услуга.
17. Оценъчни измерители	Избиране и прилагане на техники за измерване, които са подходящи за изпълнение на плана за оценка, в обстановка, подходяща за търсената услуга.
18. Оценъчен анализ	Извършване на анализи в съответствие с плана за оценка и извличане на заключенията относно ефективността на интервенциите в среда, подходяща за търсената услуга.
Е. Комуникация	Предоставяне на информация на клиентите по начин, който отговаря на нуждите и очакванията на клиентите.
19. Даване на обратна връзка	Предоставяне на обратна връзка на клиентите, като се използват подходящи устни и/или аудио-визуални средства, в обстановка, подходяща за изискваната услуга.
20. Писане на доклад	Писане на доклади за информиране на клиентите за резултатите от оценката, разработването на услуга или продукт, интервенциите и/или оценките в среда, подходяща за търсената услуга.

Психологът трябва да придобие всяка от тези компетенции, доколкото е приложима в конкретна област на практика. За да се получи EuroPsy, компетентността на кандидата трябва да е достигнала такова ниво, че да се очаква от психолога да изпълнява всяка от шестте основни функции по адекватен начин и независимо.

Способстващи компетенции

Дефинирани са осем способстващи компетентности, които се отнасят до професионалната дейност като цяло и които практикуващият психолог трябва да демонстрира в допълнение към основните компетенции.

Психологът трябва да придобие всяка от способстващите компетенции, както се изисква за дейността му в определена област на реализация, за да се квалифицира за EuroPsy независима практика.

Способстващи компетенции за психологическата практика

Способстващи компетенции	Определение
1. Професионална стратегия	Избор на подходяща стратегия за справяне с поставения(ите) проблем(и), въз основа на рефлексия върху професионалната ситуация и собствените първични компетенции.
2. Непрекъснато професионално развитие	Актуализиране и развитие на основните и съпътстващите компетенции, знания и умения в съответствие с промените в областта, стандартите и изискванията на психологическата професия, националните и европейските регламенти на EFPA относно EuroPsy.
3. Професионални връзки	Създаване и поддържане на взаимоотношения с други професионалисти, както и със съответните организации.
4. Изследвания и разработки	Разработване на нови интервенции, услуги и продукти, които имат потенциал да задоволят нуждите на настоящите или бъдещите клиенти и да генерират нови форми на професионална дейност или бизнес.
5. Маркетинг & продажби	Свеждане на актуални и нови продукти и услуги до вниманието на реални или потенциални клиенти, свързване с клиенти, правене на бизнес оферти, продажба на услуги, предоставяне на следпродажбени услуги.
6. Управление на акаунта	Създаване и поддържане на взаимоотношения с (потенциални) клиенти, наблюдение на нуждите и удовлетвореността на клиентите, идентифициране на възможности за разширяване на професионалната дейност или бизнес.
7. Управление на практиката	Проектиране и управление на практиката, предоставяща услугите, независимо дали като малък бизнес или като част от по-голяма частна или публична организация, включително финансови, кадрови и оперативни аспекти, осигуряване мениджмънт на служителите.
8. Осигуряване на качеството	Създаване и поддържане на система за осигуряване на качеството на практиката като цяло.
9. Саморефлексия	Критичната саморефлексия върху собствената практика и компетентност е ключова характеристика на професионалната компетентност.

При разработването и оценяването на компетенциите трябва да се вземе предвид факта, че действителното съдържание на предлаганите услуги е различно в зависимост от сферата, в която психологът практикува.

Това е пряко следствие от факта, че психолозите изпълняват различни роли в обществото и се занимават с различни видове клиенти, проблеми, методи и т.н. За EuroPsy се разграничават четири широки области на практика:

- Клинична & здравна
- Образователна
- Трудова & организационна
- Друга

Четвъртата обща категория (Други) се използва, за да обхване други по-специфични приложения, които не попадат в тези общопризнати области.

Категории за оценка

Супервайзърите ще правят формиращи и обобщаващи оценки на постиженията на психолозите в съответствие с правила и традиции, които са специфични за конкретната област на практика и/или национален контекст. Тези оценки трябва да се използват като допълнени от оценките на компетентностите, споменати по-горе. Препоръчва се оценката да прави разлика между следните нива на компетентност.

1	2	3	4
Наличие на основни знания и умения, но недостатъчно развита компетентност	Компетентност за изпълнение на задачи, но изискваща напътствие и надзор	Компетентност за изпълнение на основни задачи без напътствия или надзор	Компетентност за изпълнение на сложни задачи без ръководство или надзор

Най-важното разграничение, което трябва да се направи от оценителя, е между нива 2 и 3. В края на периода на супервизия трябва да има достатъчно компетенции на ниво 3 или 4, за да може лицето да практикува самостоятелно в една или повече области, с една или повече клиентски групи.